

798
Sept. in.OMNI^a VIRTUTUM GENERE NOBILISSIMO ATQUE OMNI SAPIENTIAE DECORE CLARISSIMO
DAVID REGI MILES VETERANUS¹ FLACCUS SALUTEM.

Venit viator volando, quaestionariam auctoritatis vestrae habens in manu cartam, syllabis^b brevior, quam animi mei placuisset aviditati, sed quaestionibus^c altior, quam ingenioli mei adtingere valuisset^d humilitas; hortans seniore fragili sensu caelestia scrutare, qui terrenorum necdum didicit rationes, stellarum in caelo errantium vagabundos exponere cursus, qui herbarum^e in terra nascentium naturas nequaquam agnoscere valet. Et mirum, quomodo erraticas illarum semitas ad certum quis valeat reducere ordinem, quae ideo errantia dicuntur, quia incertos habere cursus putantur². Vel quid in cotidianis lunae laboribus nostra parvitas novi valeat^f invenire, dum investigatas^g catholicorum doctorum vel veterum philosophorum multiplici argumentatione regulares habemus rationes. Quid enim de concordia solaris lunarisque cursus per signa zodiaci lucidius dici poterit, quam quod talium inquisitor quaestionum Beda magister in scriptis suis nobis reliquit^h? Vel quid acutius, quam quod naturalium rerum devotissimus inventor Plinius Secundus de caelestium siderum ratione exposuit, investigari valet?

Sed nobis iter agentibus³ illorum, in quibus haec leguntur, librorum deest praesentia. Nihil de vestrae sapientiae profundissimisⁱ quaestionibus temere audemus respondere; postolantes clementiam vestram, ut iubeatis nobis dirigere primos praefati doctoris Plinii Secundi libellos⁴, in quibus multiplices et obscuras argumentationes de vario siderum cursu explanare nititur; si forte Deo donante inde vel inde aliquid eruere valeamus, quod vestrae sanctissimae praesentiae dignum ostendi videatur.

Tamen — ne me ita inparatum vestra invenisset cartula vel somno inertiae^k torpentem, quasi nihil haberet repositum sibi in secreto memoria cubili, quod interroganti^l proferre valeret — dicam, quid subito, quaerendo magis quam exponendo, turbatae mentis aciei^m occurrereⁿ potuit; plenior, si forte opus erit, responsionem ad praefatos doctorum libros reservans.

Prima vero auctoritatis vestrae interrogatio de concordia trecentarum et sexaginta partium et lunaris cursus per duodecim signa sic se habuit, ut eadem ponamus verba:

‘Sicut in solari, ais^o, cursu, dierum horarum punctorumque divisione facta, trecentarum sexaginta partium^p et trecentorum sexaginta quinque dierum et quadrantis est inventa concordia⁵, sic et in lunari per dierum et horarum partitionem^q, viginti septem dies atque horas octo cum trecentis sexaginta zodiaci partibus facias convenire’.

Non subterfugio dicere, quid mihi videatur sagacitatem vestram hic in hac^r inquisitione sentire; utique aut augendum^s esse aliquid per singula signa lunae cursui, ut possit pervenire ad legitimas et definitas totius anni partes, quae in zodiaco notantur; vel etiam minuere partium numerum, ut concordare possit lunaris cursus zodiaci partibus. Quam quaestionem^c praefatus magister Beda^t in quodam capitulo⁶, cuius principium esse arbitror: ‘Quodsi quis signorum nescius, lunares^u tamen cursus agnoscere cupidus’, prout potuit, exponere videtur per duodecim partes, quibus cotidie luna elongabitur a sole. Plinius Secundus dicit lunam — si rite recordor — zodiacum tredecies in duo-

a) [O]mnium R. b) cartulam. sillabys R. c) quæscion. R. d) valuis R. e) erba . . rum duabus litteris expunctis R. f) valead R. g) investigatos T, R. h) reliquid R. i) profundissimis R. k) inaercie R. l) interrogandi R. m) aciae T; ácie mentis R. n) occurre T. o) solaria is T; solaris R. p) part. et trec. sex. om. T. q) parcionem R. r) ac R. s) agendum R. t) Bēda R. u) lunaris T, R.

1) Cf. supra p. 242 ep. 149. 2) Cf. supra p. 243 lin. 16. 3) quo in itinere fuerit Alcvinus exeunte mense Augusto et ineunte m. Septembri (quo quidem mensium spatio hanc epistolam scriptam esse scimus, v. infra p. 252 n. 1), apparet ex ep. 150 supra p. 245 et ex ep. 157 infra p. 255. J. 4) Naturalis historiae. 5) in Alcvini ep. 148 supra p. 238. 6) de temporum ratione, capite 18 (Bedae opp. ed. Giles VI, 183). J.